

Лекції з питань запобігання і виявлення корупції

Навчальні матеріали на сайті установи
https://ch-tmo.mvs.gov.ua/edu_antikor

місце проведення: м. Чернігів,
проспект Миру, 217, актовий зал
дата проведення: 22-26.02.2024

Тема лекції: «Подання декларацій та повідомлень про суттєві зміни у майновому стані: нове в декларуванні»

[Законом про відновлення декларування](#) розширено перелік декларантів. Йдеться про осіб (як правило, лікарів), які входять до складу військово-лікарських комісій (ВЛК), лікарсько-консультативних комісій (ЛКК), лікарсько-льотних комісій (ЛЛК) і медико-соціальних експертних комісій (МСЕК).

Такі зміни Верховна Рада України внесла через високий рівень корупційних ризиків у діяльності таких комісій, зумовлений, у тому числі збільшенням актуальності їх роботи через воєнний стан. Ще в жовтні 2023 року НАЗК [повідомляло про цей факт](#) та інформувало Міністерство охорони здоров'я України та Міністерство оборони України про вищезазначені зміни.

Кампанія декларування за 2023 рік завершується уже за півтора місяці – 31 березня 2024 року. Наголошуємо, що не варто відкладати заповнення декларації на останній день.

Подання декларацій особами, які будуть включені до відповідних комісій в період з 01.01.2024 до 31.03.2024

1. Особам, призначеним до особового складу штатних ВЛК (пп. “г” п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону), слід подати:

- декларацію кандидата на посаду за 2023 рік (до призначення на посаду);
- щорічну декларацію з позначкою “я продовжую виконувати функції держави або місцевого самоврядування” за 2023 рік - до 31.03.2024 включно.

2. Особам, включеним до складу ЛКК і МСЕК, позаштатних постійно діючих ВЛК і ЛЛК (пп. “г” п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону), слід подати:

- декларацію кандидата на посаду за 2023 рік - протягом 10 календарних днів з дня включення до складу відповідної комісії;
- щорічну декларацію з позначкою “я продовжую виконувати функції держави або місцевого самоврядування” за 2023 рік - до 31.03.2024 включно.

! Якщо особа подала щорічну декларацію за минулий рік, декларація кандидата на посаду за цей період не подається.

НАЗК закликає нових декларантів подати свої декларації вчасно та без помилок. Тому заздалегідь підготуйтеся. Кілька порад:

- скористайтеся спеціальною функцією [«Дані для декларації»](#) в [Реєстрі декларацій](#), яка може полегшити пошук даних та допоможе уникнути помилок. Функція дозволяє дізнатися інформацію про об'єкти нерухомості, об'єкти незавершеного будівництва та транспортні засоби, які належать або належали декларанту або які він успадкував, а також наявні обтяження, відомості про які є в реєстрах. Наразі є деякі обмеження, пов'язані з формуванням довідки за 2023 рік, детальніше [тут](#);
- ознайомтеся з роз'ясненнями стосовно декларування у [Базі знань НАЗК](#);
- отримайте додаткову консультацію у антикорупційного уповноваженого в установі, де ви працюєте;
- зверніться до контакт-центру НАЗК за телефоном: (044) 200-06-94;
- якщо ж у вас виникнуть технічні питання щодо роботи з Реєстром декларацій, то відповіді на них розміщені за [посиланням](#).

Тема лекції: «Подання декларацій та повідомлень про суттєві зміни у майновому стані: нове в декларуванні»

Також, НАЗК підготувало відповіді на поширені питання декларантів, які переїхали через загрозу.

• Чи потрібно декларувати тимчасове житло, яке мені запропонували як внутрішньо переміщеній особі?

Якщо ви проживали там упродовж половини звітного періоду або станом на останній день звітного періоду (31 грудня 2022 року), то таке житло варто декларувати в розділі «Об'єкти нерухомості». Якщо за рік кількість місць проживання змінювалася і користування одним житлом не тривало понад пів року, то варто декларувати лише об'єкт нерухомості, де ви проживали станом на 31 грудня 2022 року (або ж 2021 року, якщо ви ще не подали декларацію за цей період).

Важливо розрізнити право власності та право користування. У першому випадку (власність) житло вказується, лише, якщо станом на останній день звітного періоду залишається у вашій власності. У другому (право користування, оренда) майно декларується, якщо ви проживали в ньому понад половину звітного періоду (більше 183 днів) чи станом на останній день звітного періоду.

Якщо ви тимчасово переїхали до своєї родини (батьків чи сестер та братів) та проживали з родичами протягом більше ніж 183 днів або станом на 31 грудня, то зверніть увагу, що такі родичі можуть бути членами сім'ї для цілей декларування і відомості про них можуть підлягати відображенню в декларації за умови, що ви з ними були пов'язані спільним побутом та мали взаємні права та обов'язки (крім випадки, коли взаємні права та обов'язки не мали характеру сімейних). Детальніше про це див. [п. 46 Роз'яснень](#).

• Чи потрібно декларувати житло, яке знищили російські окупанти?

Якщо ваш будинок знищили, то відомості про такий об'єкт підлягають відображенню в розділі 3 «Об'єкти нерухомості» декларації до моменту виключення відомостей про нього із Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Аналогічний підхід застосовується до транспортних засобів: до зняття з обліку знищеного транспортного засобу відомості про нього відображаються у розділі 6 «Цінне рухоме майно – транспортні засоби» декларації

У разі знищення об'єкта незавершеного будівництва або цінного рухомого майна (крім транспортних засобів) відомості про таке майно не підлягають декларуванню.

Водночас слід враховувати, що в щорічній декларації (з будь-якою позначкою), декларації кандидата на посаду за 2021 рік зазначаються відомості про право власності на об'єкти декларування станом на 31 грудня 2021 року (тобто до початку повномасштабного вторгнення та знищення окупантами майна українців).

• Яку адресу для листування вказувати?

Адресу для листування потрібно вказувати станом на дату подання декларації. Натомість адресу проживання необхідно вказувати станом на останній день звітного періоду.

Якщо ваше зареєстроване та місце фактичного проживання на кінець звітного періоду збігаються, після заповнення відомостей про зареєстроване місце проживання оберіть позначку «Збігається з місцем фактичного проживання».

Коли адреси зареєстрованого та фактичного місця проживання не збігаються, треба зазначити окремо відомості про зареєстроване місце проживання та заповнити блоки полів «Місце фактичного проживання або поштова адреса, на яку суб'єкту декларування Національним агентством може бути надіслано кореспонденцію». Водночас додатково обрати одну з таких позначок:

- «це адреса місця фактичного проживання» — у разі, якщо вказана адреса є адресою місця фактичного проживання;

• «це адреса для листування» — у разі, якщо вказана адреса є адресою для листування з Національним агентством, але не є адресою місця фактичного проживання. Наприклад, є адресою місця роботи.

Якщо адреса місця фактичного проживання збігається з адресою для листування з НАЗК, оберіть позначку «це адреса місця фактичного проживання».

ЯКІ ЗМІНИ У ПОДАННІ ДЕКЛАРАЦІЙ

Не потрібно буде вносити відомості про номери рахунків. Кожен декларант, який захоче подати декларації сьогодні-завтра і на майбутнє, до зміни самої форми технічно зможе подати декларації без таких даних.

Декларант, члени сім'ї якого проживають за кордоном, можуть не зазначати повну адресу місця проживання – треба тільки країну та регіон.

За новим Законом, декларант матиме можливість лише одноразово подати виправлену декларацію протягом 30 днів після її подання.

Через війну багато хто був змушений залишити свої домівки поспіхом, втративши документи. НАЗК запровадило в Реєстрі декларацій спеціальну функцію – «Дані для декларації». Це ще одна можливість спростити процес декларування, полегшити пошук даних та уникнути помилок, які декларанти могли зробити в попередніх деклараціях.

Роз'яснення стосовно декларування розміщені у [Базі знань НАЗК](#). Отримати додаткову консультацію ви можете, направивши офіційного листа на електронну пошту info@nazk.gov.ua або за телефоном контакт-центру (044) 200-06-94. Відповіді на найпоширеніші технічні питання роботи з Реєстром декларацій розміщені [за посиланням](#).

Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані (ПСЗ)

Додатковий захід здійснення фінансового контролю у вигляді обов'язку повідомляти про суттєві зміни у майновому стані застосовується до суб'єктів декларування, які є службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єктів декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків (абз. 2 ч. 4 ст. 52 Закону).

Перелік суб'єктів декларування, які є службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, закріплений у примітці до ст. 51-3 Закону (див. відповідь на [запитання 22](#) *Роз'яснень*) (Президент України, народний депутат України та ін.).

Перелік посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків затверджено наказом Національного агентства від 06.11.2023 № 249/23 (див. відповідь на [запитання 23](#) *Роз'яснень*) (керівник нашої установи).

! Інші суб'єкти декларування ПСЗ до Національного агентства не подають.

За загальним правилом ПСЗ, **підстави для подання якого виникли з 12 жовтня 2023 року, подається протягом 10 днів** з моменту отримання доходу, придбання майна або здійснення разового видатку на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року (далі – ПМ) (134 200 грн у 2023 році).

Водночас закон звільняє всіх суб'єктів декларування від обов'язку подання ПСЗ, підстави для подання яких виникли в період з 24.02.2022 до 11.10.2023 включно. Тобто якщо декларант придбав дороге майно (наприклад, нерухомість), отримав дохід чи здійснив інші разові видатки розміром понад 50 ПМ у вищезазначений період, то йому не потрібно подавати ПСЗ.

Також ПСЗ не подається декларантами, які під час повномасштабної війни (до моменту скасування або припинення дії воєнного стану) займаються волонтерською

діяльністю, що підпадає під дію пункту 2-3 розділу XIII “Прикінцеві положення” згаданого закону.

Наприклад, якщо в період дії воєнного стану декларанту, який збирав/збирає кошти на підтримку ЗСУ, одноразово надходили кошти, розмір яких перевищував 50 ПМ і які згодом у повному обсязі були передані ним на підтримку ЗСУ (за наявності підтвердження використання коштів), то про такі надходження особа не подає ПСЗ.

Повідомлення про відкриття валютного рахунка (ПВВР)

Суб'єкт декларування зобов'язаний повідомити Національне агентство про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента у **20-денний строк** з дня:

- коли суб'єкт декларування або член його сім'ї відкрив валютний рахунок;
- коли суб'єкту декларування стало відомо або повинно було стати відомо про відкриття такого рахунка членом його сім'ї (п. 3 Порядку № 451/21).

Суб'єкт декларування **особисто** заповнює відповідну електронну форму повідомлення про відкриття ним або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента після автентифікації у персональному електронному кабінеті Реєстру (п. 4 Порядку № 451/21).

Подання ПВВР до Реєстру підтверджується листами на електронну пошту суб'єкта декларування та у персональному електронному кабінеті суб'єкта декларування.

ПВВР подається незалежно від того, перебуває суб'єкт декларування в Україні чи за її межами.

ПВВР в паперовій формі не подається (п. 7 Порядку № 451/21).

Більше про декларування читайте в **Базі знань НАЗК**.

Корисні посилання НАЗК: роз'яснення <https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/>

Чинні

Роз'яснення від 13.11.2023 № 4 (зі змінами) станом на 10.01.2024

Уповноважений з антикорупційної діяльності

Катерина ІЦКО